

GroenWerkt

Het banenplan voor Lochem

Februari 2010

Door 120 mensen uit de bijstand direct aan een baan te helpen via investeringen in het milieu, de zorg en wijkbeheer:

- *versterkt ze haar eigen duurzame samenleving;*
- *mobiliseert ze een belangrijke groep mensen naar nuttige arbeid;*
- *bereikt de gemeente een structurele besparing van €1,6 miljoen.*

Dit is mogelijk door het bundelen van krachten tussen overheid en bedrijfsleven, o.a. gebruik makend van investeringen die de gemeente toch al doet op het gebied van energiebesparing, zorg en wijkbeheer.

Ook door de samenwerking van de sociale diensten en het UWV werkbedrijf op het Plein worden krachten gebundeld.

Gebruikmakend van de financiering van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en jeugdwerkloosheidsgelden hebben zowel Lochem als Zutphen een uitgelezen kans om belangrijke winst te maken in hun bestand langdurig werkelozen.

Lochem geeft hiermee een antwoord op het gehele tekort dat veroorzaakt wordt door rijksbezuiniging in 2011 en de jaren daarna.

GroenLinks Lochem doet hiermee een voorzet voor het komende raadsprogramma.

1. Het aantal werklozen

In de bestanden van de Lochemse sociale dienst zitten 270 namen van mensen die langdurig werkeloos zijn. Gemiddeld kost iemand, die via de Wet Werk en Bijstand (WWB) van de gemeente Lochem een uitkering krijgt, de gemeente € 13.000. **GroenLinks** stelt voor om van de 270 mensen in de bijstand een groep van 120 mensen direct aan een baan te helpen. Dat levert de gemeente 1,6 miljoen Euro per jaar aan bespaarde uitkeringen op. Overigens vindt **GroenLinks** dat ook het bestand van het UWV werkbedrijf hierbij betrokken kan worden (zo'n 1900 personen, denk aan de WW, Wajong en WIA). De groep kan dan nog een stuk groter worden. **GroenLinks** is bewust 'bescheiden' bij het stellen van haar doelstelling. Het Lochemse WWB bestand kent een grote groep mensen die langdurig in de uitkering zitten. Een deel van deze groep zal niet meer aan (betaald) werk komen. **GroenLinks** is niet voor een verplichte 'tewerkstelling'. Maar gezien de achterstand (het aantal uitkeringsgerechtigden t.o.v. het aantal inwoners in vergelijkbare gemeenten is lager) is een stevige vermindering van het aantal uitkeringsgerechtigden een logisch perspectief. De sociale dienst van de gemeente Lochem bevestigt de haalbaarheid van deze doelstelling.

2. De organisatie van de uitstroom

Er zijn drie factoren die het mogelijk maken om deze ambitieuze doelstelling te halen:

1. De samenvoeging van sociale diensten en het UWV werkbedrijf in het Plein. Hierdoor ontstaat een krachtige organisatie met grote beleids capaciteit. Beleidsambtenaren kunnen elkaar daardoor aanvullen, gebruik maken van alle kennis die landelijk en internationaal beschikbaar is en met een krachtig beleid richting uitstroom en reïntegratie komen.
2. De nieuwe wetgeving t.a.v. het participatiebeleid betekent dat de gemeenten Lochem en Zutphen in staat zijn gelden voor reïntegratie, inburgering en volwasseneneducatie (die nu apart worden besteed) samen te voegen in een gemeenschappelijke aanpak voor maximale deelname aan de samenleving. Een bundeling van geldstromen en beleid dat, mits goed aanpakt, kan leiden tot een versterkte uitstroom.
3. Lochem heeft (voor het Plein) een geslaagde aanvraag gedaan bij het Europees Sociaal Fonds. Hierdoor zijn tijdelijk extra gelden beschikbaar om voor doelgroepen als jongeren en ouderen de uitstroom te verbeteren. Door aan te sluiten bij initiatieven rond de participatiegelden en een bundeling te creëren van bedrijven die zich o.a. richten op versterking van arbeidsparticipatie (o.a. Delta, 2Switch, Berkel Milieu, zorgpartners) is hiermee investeringsruimte om voldoende mensen uit te laten stromen.

Aantal mensen met WWB uitkering Lochem	270 personen
Overige mensen met een uitkering (UWV) regio Lochem	1900 personen
Structurele uitstroom WWB	120 personen
Besparing (€ 13.000/persoon)	1,6 miljoen Euro/jaar
Re-integratiegelden (geld om mee te investeren) (ESF/Jeugdwerkloosheid/regulier budget)	Ruim 0,5 miljoen €/jaar

3. Duurzame uitstroom naar zinvolle arbeid

GroenLinks vindt dat in Lochem duurzame ontwikkeling en ontwikkeling van de arbeidsmarkt samen moeten gaan. Essentiële en arbeidsintensieve diensten aan de samenleving, gericht op zorg (nu al 15% van de werkgelegenheid), milieu en wijkbeheer leiden op vele fronten tot winst voor de samenleving. Het is op zich al winst als een langdurig werkeloze een baan vindt. Het is dubbele winst als die baan direct of indirect een belangrijke bijdrage levert aan de duurzaamheid van onze samenleving. Het gaat daarbij vooral om mensen (zorg en wijkbeheer) en het milieu (energiebesparing, duurzame energie, recycling). Het is drievoudige winst als deze investeringen het lokale en regionale bedrijfsleven versterken zodat de werkgelegenheid ook leidt tot verbetering van de lokale en regionale economie. Het is viervoudige winst als hierdoor bezuiniging op zorg, cultuur, wijkbeheer en andere essentiële zaken kan worden vermeden.

Dat kan, mits de gemeente Lochem haar rol serieus oppakt en de regie neemt over de uitstroom naar arbeid. Daarvoor stelt Lochem een publiek/private samenwerking voor op drie niveau's:

1. Werk de aanzet van het huidige college richting een **participatiebedrijf** met grote snelheid en degelijkheid uit. Het Participatiebedrijf zal een samenwerkingsverband worden van de gemeente met het Sociaal Cultureel Werk, 2Switch, Delta, Berkel Milieu en mogelijk andere geïnteresseerde bedrijven. Het is een 'virtueel' bedrijf, gericht op het bundelen van krachten. Zo zal Delta het Buurt Onderhouds Bedrijf versterken waardoor samen met het Sociaal Cultureel Werk voor alle kernen een aanbod kan komen. Voor ouderen en chronisch zieken betekent dat bv in alle kernen en wijken klussteams en teams die de openbare ruimte schoon en op orde houden. Tegelijk kunnen mensen getoetst worden op mogelijkheden om direct (of via een stadium van begeleid werken) in de reguliere arbeidsmarkt aan de gang te gaan. Deze mensen worden via het participatiebedrijf naar arbeid bemiddeld. Mobiliseer tegelijk vrijwilligers in de samenleving die langdurig werkelozen kunnen bijstaan met een luisterend oor en ervaring. Want de weg naar structureel werk is voor deze groep een uitdaging waarbij steun noodzakelijk is.
2. **Sociale doelstellingen bij aanbestedingen door de gemeente** worden concreet ingevuld. Dit is mogelijk door bij grote opdrachten (in onderhoud openbare ruimte, aanleg wegen, grotere bouwprojecten (gemeentehuis), schoonmaak, postbezorging etc.) te eisen dat een deel van de arbeid gaat naar reïntegratie-activiteiten, gericht op absorptie van een afgesproken percentage voormalig werkelozen in het reguliere arbeidsproces. Samen met o.a. zorgpartners (ruim 15% van de werkgelegenheid in Lochem is in de zorg) werkt de gemeente een plan uit om de groeiende vraag naar medewerkers mede in te vullen via het bestand werkelozen.
3. **Investeer als gemeente in duurzaamheidsprojecten en publiek/private samenwerking** in dat verband. Een voorbeeld is de investeringen die de gemeente met het onderwijs doet in energiebesparing en ventilatie van onderwijsgebouwen. De gemeente Lochem weet

daarbij goed gebruik te maken van landelijke financieringsmogelijkheden en hiermee is een substantieel investeringsbedrag beschikbaar (meer dan 0,5 miljoen). Koppel aan dit investeringsbedrag een samenwerking met lokale en regionale installatiebureaus en maak gebruik van beschikbare gelden op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren (leer/werkplaatsen). Door gunning aan lokale bedrijven te combineren met voorwaarden t.a.v. participatie van jongeren en hieraan een onderwijstraject te koppelen weet Lochem op vele fronten tegelijk winst te maken. Dat vraagt van Lochem een actieve regie-rol, dus een direct contact met zowel het onderwijs, de installatiebureaus, onderwijsinstellingen en een duidelijke opdracht naar Het Plein. Grootschalige investeringen in zonne-energie en in energiebesparing in de bestaande bouw in Lochem dienen steeds te worden gekoppeld aan een goede samenwerking tussen het lokale en regionale bedrijfsleven zodat werkgelegenheid binnen de regio wordt versterkt en de absorptie van werklozen wordt verzekerd. In deze publiek/private samenwerking dient Lochem het initiatief te nemen, niet als financier maar als regisseur. **GroenLinks** Lochem is ervan overtuigd dat kapitaal, kennis en markt in Lochem ruim voldoende aanwezig is om vervolgens deze projecten tot uitvoering te brengen.

Deze drie acties leiden tot een toename van de werkgelegenheid in Lochem, waarvan in totaal 130 betaalde banen per jaar beschikbaar komen voor reïntegratie van voormalige werklozen.

De helft van deze banen komen beschikbaar uit investeringen in de zorg, de buurt en het milieu. Zo zullen investeringen op het gebied van energiebesparing en zonne-energie voor 32 nieuwe banen zorgen. Door nauwe samenwerking met installateurs en aannemers worden, samen met opleidingsinstituten, 6 (20%) van deze banen ingevuld met werkzoekenden. Door, samen met het bedrijfsleven, krachtig te innoveren op het gebied van elektrische auto's, nieuwe kunststoffen en

inzet van algenkweek (Cradle to Cradle, o.a. in samenwerking met de UTwente) is een sterke groei van de werkgelegenheid in deze sector te verwachten. Ook hier wordt 20% van de banengroei ingevuld vanuit de groep werklozen. Samen met de zorg wordt een traject opgezet om de groei van de werkgelegenheid te combineren met extra instroom vanuit werklozen, o.a. door de bestanden van het Plein te koppelen aan de vraag vanuit de instellingen en door opleidingen op de werkplek te ondersteunen. Natuurbeheer, via een versterkte inzet van het Groenfonds en gebruik van Europese fondsen en buurtbeheer in samenwerking met het Participatiebedrijf zullen leiden tot groei van sociale werkgelegenheid.

Duurzaamheid (zorg/ buurt/ milieu)	
Energiebesparing woningen en zonne-energie (32 nieuwe banen)	6
Innovatie duurzaamheid (electrische auto's, nieuwe kunststoffen, algenkweek)	20
Duurzame renovatie scholen	4
Zorg (thuiszorg, intramurele zorg)	20
Natuurbeheer (groenfonds etc.)	4
Buurtbeheer (uitbreiding BOB)	8
Subtotaal	62

De andere helft van de banen komen vanuit 'sociaal aanbesteden': De gemeente stelt als voorwaarde bij de aanbesteding van werken en diensten dat minstens 5% van de loonsom van het aanbestede project besteedt wordt aan reïntegratie. Daarvoor biedt de gemeente, samen met het Plein, ook ondersteuning via opleidingen en werkbegeleiding. De gemeente geeft hierbij zelf het goede voorbeeld, in haar eigen personeelsbeleid maar ook bij de bouw van het nieuwe gemeentehuis.

Sociaal aanbesteden	
Gemeente (personeelbeleid)	10
Werken (riolering, wegen en groen)	15
Diensten (schoonmaak/uitzendkrachten)	6
Bouw (nieuwbouw, renovatie, gemeentehuis)	20
Loonbedrijven (onderhoud, AOC diensten)	17
Subtotaal	68

4. Lochem, een moderne ondernemende gemeente

- **GroenLinks** Lochem weet dat het mogelijk is om jaarlijks en structureel 1,6 miljoen Euro te besparen, tegelijk langdurig werkelozen aan zinvol werk te helpen en een wezenlijke bijdrage te leveren aan de toenemende vraag naar zorg, wijkbeheer en noodzakelijke investeringen in het milieu. Voorwaarde is dat de gemeente Lochem met het bedrijfsleven om de tafel gaat en gezamenlijk de belangrijkste mogelijkheden uit werkt en als verantwoordelijke overheid ook de ruimte pakt om deze aanpak werkelijkheid te maken. Dat vraagt van Lochem durf, lef en vooral een echte ondernemende houding.
- **GroenLinks** ziet in dit ondernemerschap veel meer perspectief dan in een passieve houding (gericht op rechtmatigheid en zorg voor een goede administratie, het vastleggen van gemeentelijke reserves (denk aan NUON gelden) in langlopende spaarconstructies). Lochem heeft een buitengewoon gunstige startpositie met een relatief hoge werkgelegenheid (ruim 14.000 banen op 33.000 inwoners) en een aantal grote projecten op het gebied van duurzaamheid en zorg die veel perspectief bieden.
- **GroenLinks** stelt ook voor dat Lochem zich richt tot de kennis- en onderwijsinstellingen in de regio. Samenwerking met de Universiteit Twente en Saxxion Hogeschool kan leiden tot gerichte onderzoeksopdrachten in samenwerking met het bedrijfsleven om belangrijke nieuwe markten te onderzoeken en verder te ontwikkelen. Ook daarin daagt **GroenLinks** graag het Lochemse bedrijfsleven uit om gezamenlijk de toekomstindustrie te ontwikkelen die gebruik maakt van de rijke kennis in de regio en de noodzaak om antwoorden te vinden op thema's als Cradle to Cradle, Klimaatbeleid en zorg in een vergrijzende en krimpende samenleving.

Werkgroep '**GroenWerkt**' Lochem

Tonnie Tekelenburg, Henk Smit, Marcel Diephuis, Wil Philipsen, Corné Knots, Kees Zijderveld, Thijs de la Court.

Website: <http://lochem.groenlinks.nl/>

